

**TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS KESKI-POHJANMAAN
SAIRAAHOITOPIIRIN ALUEELLE**

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (Covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020 - 12.5.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueelle tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on viimeksi 12.5.2021 antamallaan päätöksellä kieltänyt Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien (pl. Reisjärvi) alueilla sisätiloissa kaikki yli 10 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa kaikki yli 20 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Aluehallintovirasto on lisäksi asettanut näitä osallistujamääriä pienempien tilaisuuksien järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Hyvinvoinnin tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa 13.5. - 1.6.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
PL 200, Wolffintie 35, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien (pl. Reisjärvi) alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla voidaan kuitenkin sisätiloissa järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 (kymmenen) henkilöä, ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 50 (viisikymmentä) henkilöä, edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Määräys on voimassa ajalla 2.6. – 15.6.2021.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan

edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan muu uuden koronavirustyyppin aiheuttama vaikea infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä, lähikontaktissa kosketuksen kautta tai ilmvälitteisesti eli pienten aerosolien muodossa. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä suuri osa on yhä altis tartunnalle. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä. Rokotukset tautia vastaan etenevät hyvin koko maassa, ja niistä on jo tällä hetkellä yhdessä vuodenaikavaihtelun kanssa odotettavissa helpotusta taudin väestölle aiheuttamaan uhkaan.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen COVID-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset. Toimintasuunnitelmassa kuvataan kolme epidemian vaihetta (perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe), joiden avulla suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista arvioidaan ja joita käytetään päätöksenteon tukena alueellisesti ja valtakunnallisesti. Valtioneuvosto on periaatepäätöksillään 23.10.2020, 22.12.2020 ja 26.1.2021 puoltanut hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvien ohjeiden ja suositusten täydentämistä. Toimintasuunnitelman täydennyksessä 26.1.2021 kuvataan epidemiavaiheiden lisäksi kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa:

1. nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla
2. leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus
3. poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto

Valtioneuvosto on 25.2.2021 tehnyt periaatepäätöksen hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksessä tarkoitetun tason kaksi käyttöönotosta. Valtioneuvoston periaatepäätöksen 6.5.2021 mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriö on 10.5.2021 päättänyt luopua toimenpidetasojen käytöstä.

Valtioneuvoston periaatepäätöksellä 27.5.2021 hybridistrategian toimintasuunnitelmaa on jälleen päivitetty, ja tähän liittyen sosiaali- ja terveysministeriö on kirjeellään 27.5.2021 (VN/14345/2021) ohjannut toimivaltaisia viranomaisia hybridistrategian mukaisiin epidemiavaiheisiin perustuvien suositusten ja rajoitusten käyttöön kesäkuun 2021 aikana. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee tartuntatautilain 58 § mukaisten kokoontumisrajoitusten osalta seuraavaa:

- **perustason alueilla** ei ohjata tekemään tartuntatautilain 58 § mukaisia päätöksiä kokoontumisrajoituksista. Sen sijaan todetaan, että yleisötilaisuuksia järjestettäessä ovat voimassa tartuntatautilain 58 c §:ssä säädetyt turvallisuusvelvoitteet. Kuntien tulee aktiivisesti viestiä näiden velvoitteiden sisällöstä ja valvoa niiden noudattamista. Lisäksi epidemian kiihtymisvaiheen uhatta olevien alueiden tulee ottaa ennakoivasti käyttöön kiihtymisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.
- **kiihtymisvaiheen alueilla** yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset veloitetaan järjestämään siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Päätökset kohdistuvat sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen. Epidemian leviämisvaiheen uhatta olevien alueiden tulee ottaa jo ennakoivasti käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.

- **leviämisvaiheen alueilla** kielletään sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 henkilöä, ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa 50 henkilöä, edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Yhteisyleisömäärää koskevista rajoista voidaan ulkotiloissa poiketa eriyttämisjärjestelyin.

Sosiaali- ja terveysministeriön kirjeessä 27.5.2021 todetaan lisäksi se hybridistrategian yleinen periaate, että rajoitustoimenpiteitä ei tule purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään. Lähtökohtana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa. Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisharkinnan perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Tämän seurannan ja kokonaisarvioinnin perusteella rajoitustoimia voidaan purkaa, pitää ennallaan tai palauttaa takaisin voimaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 19.5.2021 mukaan Suomessa uusien Covid-19-tapausten määrä kääntyi maaliskuun puolenvälin jälkeen selvästi laskuun, ja epidemia rauhoittui. Annetut suositukset ja rajoitukset sekä näiden huolellinen noudattaminen käänsivät epidemian kehittymisen parempaan suuntaan. Rokotukset ovat myös estäneet tartuntoja. Arvioitu tehollinen tartuttavuusluku on raportin ilmestymisen aikaan ollut 0,8–1,0 (90 % todennäköisyysväli). Vaikka kevään ja kesän edetessä rokotusten eteneminen ja kausivaihtelu tukevat epidemiatilanteen kohenemista, epidemiatilanne on uudelleen heikentynyt osalla alueista. Tartuntojen määrät voivat jälleen kasvaa, kun rajoituksia on osalla alueista jo lievennetty ja jos ihmisten väliset kontaktit kesän lähestyessä lisääntyvät. Koronarokote suojaa hyvin koronavirustautia ja sen vakavia muotoja vastaan. Rokote ei kuitenkaan täysin poista tartunnan saamisen ja tartuttamisen riskiä. Siksi on tärkeää, että myös yhden tai kaksi rokoteannosta saaneet huolehtivat vieläkin turvaväleistä, käyttävät kasvomaskia, pesevät käsiä ja

noudattavat muita ohjeita viruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Alueiden epidemiatilanteissa on suuria eroja: maan etelä- ja lounaisosissa Covid-19-tapausten ilmaantuvuus on edelleen suurempi kuin muualla maassa. Joillakin alueilla myönteinen kehitys on pysähtynyt, ja osalla alueista paikalliset tartuntaryppäät ovat aiheuttaneet alueellisen tilanteen äkillisen heikentymisen ja tartuntojen lisääntymistä. THL on arvioinut myös Covid-19-tartuntojen ilmaantuvuutta ikäryhmittäin ja toteaa muun ohella, että kertyneen tiedon valossa lasten ja nuorten riski tartunnan saamiselle kouluympäristössä on pieni. Suurin osa 10–19-vuotiaiden tartunnoista tulee kotoa tai muista sosiaalisista kontakteista. Vakavalle koronavirustaudille alttiissa ikäryhmissä (yli 70-vuotiaat) tartuntojen ilmaantuvuus on vuoden 2021 aikana pysynyt alhaisemmalla tasolla kuin väestössä keskimäärin. Riskiryhmien suojeleminen on tärkeää vakavien Covid-19-tapausten ja kuolemantapausten ehkäisemiseksi. Rokotuksilla iäkkäät ja riskiryhmät pystytään suojaamaan tehokkaasti, ja näiden ryhmien osalta rokotukset ovat edenneet hyvin.

Jotkut muuntuneet koronavirukset, eli virusvariantit, poikkeavat ominaisuuksiltaan aiemmin levinneestä viruskannasta. Maailmalla kiertää tällä hetkellä useita eri koronaviruksen muunnoksia. Osa näistä muunnoksista leviää aiempia muunnoksia nopeammin. Muuntuneita viruksia tunnistetaan sekvensoimalla eli määrittämällä koko viruksen perimä tai osa siitä. Kaikista Suomen koronaviruslöydöksistä valitaan sekvensointiin viikoittain otos, jolla voidaan arvioida tilannetta eri puolilla Suomea. Tässä sekvensoinnissa on THL:n mukaan Suomessa 26.5.2021 mennessä todettu yhteensä 7624 tartuttavuudeltaan merkittävästi muuttuneisiin, ns. huolestuttaviin viruskantoihin (variant of concern, VOC) liittyvää tapausta, joista 6259 on Britanniassa havaittua muuntunutta virustyyppiä (tieteelliseltä nimeltään B.1.1.7), 1296 Etelä-Afrikassa havaittua virustyyppiä (tieteelliseltä nimeltään B.1.351), 67 Intian virusmuunnosta (tieteelliseltä nimeltään B.1.617) ja sen jatkolinjoja sekä 2 Brasilian virusmuunnosta (tieteelliseltä nimeltään P.1). Uusien virusmuunnosten leviämistä voi ehkäistä samoilla keinoilla kuin aiemmin esiintyvän koronaviruksen tarttumista.

Alueet antavat sairaanhoitopiirien johdolla oman kokonaisarvionsa epidemiatilanteesta viikoittain. Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alue on 11.5.2021 siirtynyt hybridistrategian mukaiselta epidemian perustasolta kiihtymisvaiheeseen ja 16.5.2021 epidemian leviämisvaiheeseen.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueella 26.5.2021 ilmoitettu ilmaantuvuusluku oli 204 / 100 000 / 14 vrk, joskin kuntakohtaisia eroja esiintyy. Positiivisten näytteiden osuus oli 1,7 %.

Alueella on ollut useita joukkoaltistumisia, mutta nopealla ja ammattimaisella jäljityksellä on jo pystytty hillitsemään taudin leviämistä. Sairaalahoidon tarvetta Covid-19-potilaisiin liittyen on ilmaantunut jonkin verran. Alueelta on löydetty koronaviruksen herkästi tarttuvaa Intian varianttia, mikä aiheuttaa lisävaatimuksia muun muassa terveydenhuollon suojautumiskäytännöille. Alueella on voimassa laajasti sairaanhoitopiirin antamia suosituksia ja vielä tällä hetkellä myös muutaman kunnan osalta kunnan tekemiä tartuntatautilain 58 § mukaisia koulujen sulkupäätöksiä.

Johtopäätös

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja COVID-19-tartuntojen leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä.

Valtakunnallinen Covid-19-tartuntatilanne kokonaisuutena on rauhoittunut alkuvuoden tilanteeseen nähden. Muuntuneiden virusvarianttien vaikutusta tartuntojen leviämiseen ja torjuntatoimien tarpeeseen ei kuitenkaan voi sivuuttaa. Suomen toistaiseksi varsin tiukkojen rajakäytäntöjen ansiosta on odotettavissa, että ainakin osa ulkomaista alkuperää olevista muuntovirusvarianteista löydetään aikaisemmin ja niiden leviämistä Suomen väestöön voidaan siten hidastaa. Vaikealle koronavirustaudille altteimman väestöosan rokotuskattavuus alkaa olla varsin hyvä. Yleinen asiantuntija-arvio on, että hengitystieinfektioille tyypillinen vuodenaikavaihtelu tulee osaltaan vähentämään myös Covid-19-tartuntojen määrää ja viruksen tartuttavuutta kesäkuukausien aikana.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella Covid-19-tartuntatilanne jatkuu vakavana, joskin merkkejä tartuntojen ilmaantuvuushuipun saavuttamisesta on jo näkyvillä. Epidemian etenemisen pysäyttämiseksi tarvitaan muiden toimenpiteiden lisäksi vielä yleisötilaisuuksiin ja yleisiin kokouksiin osallistuvien henkilöiden määrän rajoittamista.

Edellä mainituista syistä on välttämätöntä tällä päätöksellä jatkaa yleisiä kokouksia ja yleisötilaisuuksia koskevia kokoontumisrajoituksia Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueella koronaviruksen laajemman leviämisen ehkäisemiseksi, riskiryhmien suojelemiseksi ja

terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi. Kuntien tekemillä päätöksillä on paikallisen tilanteen vaatiessa mahdollista tiukentaa tai täydentää aluehallintoviraston määäämiä rajoituksia. Jos epidemiologinen tilanne alueella tai valtakunnallinen arvio rajoitusten tarpeesta olennaisesti muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstään uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki 1 §, 8 §, 58 § ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista 1 § ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield, puh. 0295 018 587, etunimi.sukunimi@avi.fi.

Ylijohtaja

Marko Pukkinen

Aluehallintoylilääkäri

Laura Blåfield

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Vaasan päätoimipaikassa 15.6.2021 saakka. Päätöksen nähtävillä asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä
Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueen ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköt
Pohjanmaan poliisilaitos
Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja LSSAVI/8524/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/8524/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Blåfield Laura 28.05.2021 12:09

Ratkaisija Pukkinen Marko 28.05.2021 12:10